ANTONIO TIZZANO
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2004. szeptember 7. [1]

1. A jelen eljárás a José Martí Peix SA által az Elsőfokú Bíróságnak a T-125/01. sz., José Martí Peix kontra Bizottság ügyben 2003. március 13-án hozott ítéletével (EBHT 2003., II-865. o., a továbbiakban: a megtámadott ítélet) szemben benyújtott fellebbezésével indult, amely ítélet elutasította a társaságnak a halászati ágazatban vegyesvállalat létrehozására irányuló projektjére odaítélt támogatást csökkentő, 2001. március 19-i bizottsági határozat (a továbbiakban: a megtámadott határozat) ellen benyújtott keresetét [2].

I — Jogi háttér

A 4028/86 és a 1956/91 rendelet

2. A közösségi halászati erőforrásoknak a túlzott kihasználásától való védelme céljából a Közösség több, a közösségi halászati flotta csökkentésére irányuló intézkedést fogadott el.

3. Jelen ügy tekintetében különösen a már hatályon kívül helyezett 4028/86 tanácsi rendeletre kell emlékeztetni (a továbbiakban: a 4028/86 rendelet) [3], amely támogatást nyújtott a közösségi hajótulajdonosokból és harmadik országok állampolgáraiból álló társaságoknak (ún. vegyesvállalatok), amelyek célja az említett országok halászati erőforrásainak kiaknázása valamely tagállam lobogója alatt hajózó és közösségi kikötőben lajstromozott halászhajók által, amely hajókat véglegesen ezen országokba telepítettek át (a 21a. cikk és a 21c. cikk (2) bekezdése).

1 — Eredeti nyelv: olasz.

2 — A José Martí Peix SA-nak a halászati ágazatban vegyesvállalat létrehozása céljából az 1993. május 12-i C(93) 1131 végleges/4 bizottsági határozattal módosított 1991. december 16-i C(91) 2874 végleges/11 bizottsági határozattal nyújtott támogatás csökkentéséről szóló, 2001. március 19-i bizottsági határozat.

3 — Az 1990. december 20-i 3944/90/EGK tanácsi rendelettel (HL L 380., 1. o.), az 1992. szeptember 21-i 2794/92/EGK tanácsi rendelettel (HL L 282., 3. o.) és az 1992. december 19-i 3946/92/EGK tanácsi rendelettel (HL L 401., 1. o.) módosított, a halászati- és akvakultúra ágazat struktúráinak javítására és kiigazítására hozott kozossági intézkedésekről szóló, 1986. december 18-i 4028/86/EGK tanácsi rendelet (HL L 376., 7. o.). A 4028/86 rendeletet és a végrehajtását szabályozó rendeleteket a 2052/88/EGK rendeletnek a Halászati Orientációs Pénzügyi Eszköz tekintetében történő végrehajtására vonatkozó rendelkezések megállapításáról szóló, 1993. július 20-i 2080/93/EGK tanács rendelet (HL L 193. 1. o.) 9. cikke helyezte hatályon kívül.

4. A tényállás megvalósulásakor az említett támogatás odaítélésének körülményeit és módozatait a később szintén hatályon kívül helyezett 1956/91 bizottsági rendelet szabályozta (a továbbiakban: a 1956/91 rendelet) [4].

5. E rendelet értelmében a támogatás iránti kérelmeket a tagállamok hatóságain keresztül a Bizottsághoz kellett elküldeni, amely hatóságoknak véleményezniük kellett a vegyesvállalat projektjét, és meg kellett őrizniük a szükséges dokumentációt (1. cikk).

6. Az említett támogatás több formában létezett. Különösen két részletben kifizetett tőkeszámla-támogatás formájában: az első részlet nem lehetett több, mint a teljes támogatás 80%-a, a második pedig a fennmaradó összeg (5. cikk).

7. A támogatás kedvezményezettjeinek három éven keresztül rendszeresen, minden tizenkettedik hónapban jelentést kellett küldeniük a Bizottságnak a vegyesvállalat tevékenységéről, beleértve a mérlegek, valamint a halászati, a kihajózási és átrakodási műveletekre vonatkozó hivatalos dokumentumok másolatát (6. cikk).

A 2988/95 rendelet

8. A Közösségek pénzügyi érdekeinek védelme érdekében a közösségi politikák által érintett összes területen (harmadik és negyedik preambulumbekezdés), a tanács elfogadta a 2988/95/EK/Euratom rendeletet (a továbbiakban: a 2988/95 rendelet) [5], amely keretszabályozást tartalmaz „az egységes ellenőrzések, a közigazgatási intézkedések, továbbá szankciók tekintetében" (1.cikk (1) bekezdés).

9. Az 1. cikk (2) bekezdés értelmében:

„Szabálytalanság a közösségi jog valamely rendelkezésének valamely gazdasági szereplő általi, annak cselekménye vagy mulasztása útján történő megsértése, amelynek eredményeként a Közösségek általános költségvetése vagy a Közösségek által kezelt költségvetések kárt szenvednek vagy szenvednének, akár

4 — A 4028/86/EGK tanácsi rendeletnek a vegyesvállalatok létrehozása ösztönzését illető alkalmazásáról szóló, 1991. június 21-i 1956/91/EGK bizottsági rendelet (HL L 181, 1. o.). A hatályon kívül helyezés részleteire vonatkozóan lásd a 3. lábjegyzetet.

5 — Az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló, 1995. december 18-i 2988/95/EK, Euratom tanácsi rendelet (HL L 312., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 1. kötet, 340. o.).

közvetlenül a Közösségek nevében beszedett saját forrásokból származó bevétel csökkenése vagy kiesése révén, akár indokolatlan kiadási tételek miatt".

10. A rendelet 3. cikke értelmében:

„(1) Az eljárás[6] elévülési ideje az 1. cikk (1) bekezdésében említett szabálytalanság elkövetését követő négy év. Mindazonáltal az ágazati szabályok ennél rövidebb, de legalább hároméves időszakot is előírhatnak.

Folyamatos vagy ismételt szabálytalanságok esetében az elévülési idő azon a napon kezdődik, amikor a szabálytalanság megszűnt. Többéves programok esetében az elévülési idő minden esetben addig tart, amíg a program véglegesen le nem zárult.

A hatáskörrel rendelkező hatóságnak a szabálytalansággal kapcsolatos bármely vizsgálata vagy eljárása[7], amelyről az érintett személyt tájékoztatták, megszakítja az elévülést. A megszakadást kiváltó cselekményt követően az elévülés újrakezdődik.

Az elévülés mindazonáltal legkésőbb az elévülési idő kétszeresének megfelelő időszak utolsó napján bekövetkezik, ha a hatáskörrel rendelkező hatóság ezalatt nem szabott ki szankciót, kivéve, ha a közigazgatási eljárást a 6. cikk (1) bekezdésének megfelelően felfüggesztették.

(2) A közigazgatási szankciót megállapító határozat végrehajtására nyitva álló időszak három év. Ez az időszak a határozat jogerőssé válásának napján kezdődik.

A megszakítás és felfüggesztés eseteire nézve a nemzeti jogszabályok vonatkozó rendelkezései irányadóak.

(3) A tagállamok fenntartják maguknak a lehetőséget, hogy az (1), illetve (2) bekezdésben előírtnál hosszabb időszakot alkalmazzanak".

6 — A lábjegyzet csak az indítvány olasz nyelvű változatára vonatkozik.

7 — A lábjegyzet csak az indítvány olasz nyelvű változatára vonatkozik. Lásd a 6. lábjegyzet.

II — Tényállás és eljárás

A jogvita alapját képező tényállás

11. A megtámadott ítéletben a jogvita alapját képező tényállás a következőképpen kerül ismertetésre:

„11 1991 októberében a felperes a spanyol hatóságok közreműködésével a Bizottsághoz a 4028/86 rendeleten alapuló közösségi pénzügyi támogatás iránti kérelmet nyújtott be egy spanyol-angolai halászati vegyesvállalat létrehozására irányuló projekt keretében. Ez a projekt halászati tevékenység céljából három hajó — a Pondal, a Periloja, valamint a Sonia Rosal — átruházását foglalta magában a felperes, a portugál Iberpesca Sociedades de Pesca Ltda, valamint az angolai tag, az Empromar N'Gunza által létrehozott vegyesvállalat részére.

12 A Bizottság 1991. december 16-i határozatával (a továbbiakban: odaítélő határozat) az előző pontban felvázolt projektre (SM/ESP/17/91. sz. projekt, a továbbiakban: projekt), legfeljebb 1 349 550 ECU összegű közösségi támogatás odaítéléséről döntött. [...]

13 1992 novemberében létrejött az Ibermar Empresa de Pesca Ltda nevű vegyesvállalat, amelyet Luandában (Angola) jegyeztek be. 1992 decemberében a vegyesvállalat három hajóját a luandai kikötőben lajstromozták.

[...]

15 A Bizottság 1993. május 18-án vette kézhez a spanyol hatóságok közreműködésével hozzá eljuttatott, az odaítélt pénzügyi támogatás első részletének kifizetésére irányuló 1993. május 10-én kelt fizetési kérelmet. E kérelemhez csatoltak több, a vegyesvállalat létrehozását, a hajóknak a luandai kikötőben történt lajstromozását és a közösségi hajólajstromból való törlését, valamint a halászati tevékenységhez szükséges engedélyek megszerzését igazoló okiratot.

16 A Bizottság 1993. június 24-én kifizette a támogatás 80%-át.

17 1994. május 20-án a felperes a támogatás fennmaradó részletének kifizetésére

irányuló kérelmet nyújtott be a spanyol hatóságokhoz. E kérelemhez csatolták az első, 1993. április 20-a és 1994. április 20-a közötti tevékenységi időszakra vonatkozó időszakos jelentést. E jelentés a következőket tartalmazta:

» Hosszú távú céljainkat módosítani kellett *a Pondal 1993. július 20-i hajótörése miatt.* [...]«

18 A Bizottság a fenti pontban említett kérelmet 1994. szeptember 7-én kapta kézhez, és 1994. szeptember 14-én utalta ki a támogatás fennmaradó részletét.

19 A Bizottság 1995. november 6-án vette kézhez az 1995. június 19-i keltezésű második időszakos tevékenységi jelentést, amely az 1994. május 20-a és 1995. május 20-a közötti időszakra vonatkozott. Ez a jelentés megemlítette *a Pondal 1993. július 20-i hajótörését*, és részletezte az e hajó helyettesítése kapcsán az angolai hatóságok döntésképtelensége miatt felmerült nehézségeket.

[...]

25 Az 1995. május 20. és 1996. május 20. közötti időszakra vonatkozó harmadik időszakos tevékenységi jelentés 1997 szeptemberében érkezett meg a Bizottsághoz. Ez a jelentés az angolai tagnak a halászati tevékenység rendes menetét akadályozó magatartását taglalta. Megemlítette, hogy az utolsó Angolából származó halszállítmányok 1995 márciusában kerültek szállításra, és a fent említett magatartásokból adódó nehézségekre tekintettel a közösségi tagok a vegyesvállalatban meglévő társasági részüknek az angolai tag részére történő eladásáról, valamint a projektben érintett hajók visszavásárlásáról döntöttek. A jelentés megemlítette, hogy *a hajók visszavásárlását követően a felperes azokat egy nigériai kikötőbe szállította, ahol 1996-ig javításokat végeztek rajtuk*" (az összes kiemelés tőlem).

A pert megelőző eljárás és a megtámadott határozat

12. A megtámadott ítéletből az is kiderül, hogy 1999. július 26-án kelt levelében a Bizottság arról tájékoztatta a felperest és a spanyol hatóságokat, hogy a 4028/86 rendelet 44. cikke (1) bekezdésének megfelelően csökkenteni szándékozta a projektre odaítélt támogatást. E szándékot az a tény alapozta meg, hogy „hogy az említett rendeletben, valamint az 1956/91 rendeletben rögzített követelményekkel ellentétben a vegyesvállalat nem folytatta három éven át a halászati erőforrások hasznosítását a támogatást odaítélő határozatban meghatározott harmadik országban"[8].

8 — 28. pont.

13. A Bizottság rendelkezésére bocsátott okiratokból ugyanis arra a következtetésre lehetett jutni, hogy a Pondal nevű hajó *„1993. április 20-tól a hajótörés napjáig, 1993. július 20-ig*, azaz három hónapon át fejtett ki tevékenységet", míg a Periloja és a Sonia Rosal hajók „a vegyesvállalat keretében 1993. április 20. és 1994. április 20. között, illetve 1994. május 20-tól 1995. február 3-ig, azaz a felperes említett társaságban birtokolt társasági részesedése eladásának napjáig, összesen 21 hónapig végzett tevékenységet az angolai vizeken" [9].

— emlékeztetett arra, hogy „1 349 550 ECU összegű közösségi támogatást ítélt oda [...] a José Martí Peix SA társaságnak vegyesvállalat Angolában történő létrehozása céljából", amely támogatás a „Pondal", „Periloja" és „Sonia Rosal" hajókra vonatkozott (első preambulumbekezdés);

— megállapította, hogy a „Pondal hajó 1993. január 13-án [hajótörést szenvedett]" (negyedik preambulumbekezdés);

14. 1999. október 5-én a felperes továbbította a Bizottsághoz észrevételeit a levéllel kapcsolatosan, és új dokumentumokat is szolgáltatott.

— úgy ítélte meg, hogy a kedvezményezett — mivel nem tájékoztatta a Bizottságot a Pondal hajótöréséről a támogatás első részletének kifizetése iránti kérelemben, és mivel első jelentésében azt állította, hogy ez az esemény 1993. július 20-án történt — súlyos szabálytalanságot követett el (kilencedik preambulumbekezdés);

15. A csatolt okiratokból kiderült, hogy valójában „a Pondal hajótörése 1993. január 13-án, nem pedig 1993. július 20-án történt, ahogy arról addig a felperes a Bizottságot tájékoztatta" [10].

— megállapította, hogy a Sonia Rosal és a Periloja hajók „[elhagyták] Angolát, és az angolai lajstromból 1995 márciusában törölték őket". Ezek a hajók „1995-ben és 1996-ban semmilyen tevékenységet nem [folytattak]", majd „meghatározatlan időpontban a Bizottság előzetes felhatalmazása nélkül Kamerunba [kerültek]" (ötödik preambulumbekezdés);

16. 2001. március 19-én tehát a Bizottság elfogadta a megtámadott határozatot, amelyben:

9 — 28. pont. A kiemelés tőlem.
10 — 32. pont. A kiemelés tőlem.

— az 1 349 550 ECU odaítélt támogatást 710 030 euróra csökkentette, és elrendelte a jogtalanul felvett 639 520 euró három hónapon belül történő visszafizetését (1. és 2. cikk).

Az Elsőfokú Bíróság előtti eljárás és a megtámadott ítélet

17. 2001. június 8-án benyújtott keresetlevelével a José Martí Peix SA társaság (a továbbiakban: a Peix vagy a felperes) az Elsőfokú Bíróságtól a támogatás csökkentését kimondó határozat megsemmisítését kérte. A Bizottság természetesen vitatta a keresetet.

18. Amint az a megtámadott ítéletből kiderül, keresetének alátámasztására „a felperes négy jogalapra hivatkozott", amelyek i) a határozatban felsorolt cselekmények „elévülésére"; ii) „a gondosság és a gondos ügyintézés alapelvének megsértésére"; iii) „értékelési hibára és a 4028/86 rendelet téves értelmezésére"; iv) valamint „az arányosság elvének megsértésére" vonatkoztak [11].

19. Jelen ügy szempontjából különösen az első jogalap releváns, amellyel a felperes azt állította, hogy „a [megtámadott határozat] elfogadásakor a támogatás csökkentését indokló cselekmények már elévültek" [12].

20. E jogalap értékelése során az Elsőfokú Bíróság mindenekelőtt azt állapította meg, hogy „a [...] 2988/95 rendelet 3. cikkének (1) bekezdése szerint az eljárás elévülési ideje »a szabálytalanság elkövetését követő négy év«", amely „vonatkozik azon, mind a szándékosan, vagy gondatlanságból elkövetett szabálytalanságokra, amelyek az 5. cikk értelmében közigazgatási szankció kiszabását vonhatják maguk után, mind pedig azokra a szabálytalanságokra, amelyek csak a rendelet 4. cikkében előírt közigazgatási intézkedések egyikének megtételét indokolják". Az Elsőfokú Bíróság következésképpen elismerte „a [hivatkozott elévülés] irányadó jellegét a jelen ügyben szereplő szabálytalanságok tekintetében" [13].

21. Ezután az Elsőfokú Bíróság azt vizsgálta meg, hogy a Pondal, a Periloja és a Sonia Rosal hajókkal kapcsolatos cselekmények valóban elévültek-e.

22. A Pondal hajóval kezdve, az Elsőfokú Bíróság először is arra hívta fel a figyelmet, hogy „a megtámadott határozatban helyesen

11 — 44. pont.

12 — 67. pont.

13 — 78. és 79. pont.

megállapított szabálytalanság abban áll, hogy a felperes először eltitkolta a hajótörés megtörténtét, később pedig helytelen hajótörési dátumot közölt" [14].

23. Az Elsőfokú Bíróság szerint e magatartásokat „a 2988/95 rendelet 3. cikkének (1) bekezdése szerinti folyamatos szabálytalanságnak kell tekinteni, mivel azoknak tárgya ugyanaz, vagyis a felperesnek a hajótöréssel kapcsolatosan fennálló megfelelő tájékoztatási és együttműködési kötelezettségének elmulasztása volt" [15].

24. Következésképpen a „szabálytalanság tekintetében az elévülési idő »azon a napon kezdőd[ött], amikor a szabálytalanság megszűnt«", vagyis „1999. október 5-én", amikor is „a felperes [...] a hajótörés pontos napját, vagyis 1993. január 13-át [először] említette [a Bizottságnak]" [16].

25. E megállapítások alapján az Elsőfokú Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy „a felperes [...] nem hivatkozhat[ott] a megtámadott határozatban a [Pondal] hajóval kapcsolatosan megállapított cselekményekhez fűződő joghatások elévülésére" [17].

26. A Periloja és a Sonia Rosal hajók esetében az Elsőfokú Bíróság mindenekelőtt azt állapította meg, hogy „a megtámadott határozatban szereplő, az említett hajókra vonatkozó szabálytalanság megállapítását" az a tény alapozza meg, hogy ezek a hajók „a támogatást odaítélő határozatban megszabott feltétellel ellentétben nem folytattak három éven keresztül tevékenységet az angolai vizeken" [18].

27. Az Elsőfokú Bíróság szerint ezek a magatartások is „a 2988/95 rendelet 3. cikkének (1) bekezdése alapján folyamatos szabálytalanságot képezőnek minősülnek, amely szabálytalanság [...] a vegyesvállalat hároméves kötelező működési időszakának végéig, azaz 1996. május 20-áig tartott, amikorra is a szabálytalanság a megtámadott határozatban hivatkozott formát véglegesen felöltötte, vagyis a fent említett két hajó angolai vizeken a fent meghatározott 36 hónapos periódusból tizenöt hónapon keresztül nem fejtett ki tevékenységet". Az elévülési idő tehát ez esetben is csak azon a napon kezdődött, amikor „a szabálytalanság megszűnt", vagyis 1996. május 20-án [19].

28. Az Elsőfokú Bíróság ezután azt állapította meg, hogy az 1999. július 26-án küldött levél, amellyel „a Bizottság tájékoztatta a felperest a Periloja és a Sonia Rosal tevé-

14 — 81. pont.
15 — 81. pont.
16 — 81. és 82. pont.
17 — 82. pont.
18 — 88. pont.
19 — 91. pont.

kenységével kapcsolatos szabálytalanságokat érintő, támogatás csökkentése iránti eljárás megindításáról", a „2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének értelmében az elévülést megszakító cselekménynek" minősült [20].

29. Az Elsőfokú Bíróság tehát megállapította, hogy „még ha feltételezzük is, hogy — folyamatos szabálytalanságról lévén szó — a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdése első albekezdésének szó szerinti olvasata alapján az e rendelkezésben rögzített négyéves elévülési idő attól az időponttól kezdődik, amikor a szabálytalanság befejeződött, és mégha az adott esetben az illetékes hatóságnak csak később jutott a tudomására e szabálytalanság, [...] az 1999. július 26-án kelt levelet a 1996. május 20-án kezdődött négy éves elévülési időszak lejárta előtt küldték meg, és megszakította az elévülést, aminek eredményeképpen e napon újabb négy éves elévülési idő kezdődött meg". Következésképpen „a megtámadott határozat elfogadásának időpontjában a Periloja és Sonia Rosal hajókkal kapcsolatos szabálytalanságot előidéző cselekményekhez fűződő joghatások nem évülhettek el" [21].

30. A fenti megfontolások alapján az Elsőfokú Bíróság elutasította az elévülésre vonatkozó jogalapot.

20 — 93 pont.

21 — 94. pont.

A Bíróság előtti eljárás

31. 2003. május 22-én benyújtott fellebbezésével a Peix arra kérte a Bíróságot, hogy nyílvánítsa elfogadhatónak a fellebbezést, semmisítse meg a megtámadott ítéletet, és kötelezze a Bizottságot mind az Elsőfokú Bíróság, mind a Bíróság előtt felmerült költségek összességének viselésére.

32. A Bizottság a fellebbezéssel szemben válaszbeadványt nyújtott be a Bíróság eljárási szabályzatának 115. cikke értelmében.

33. A feleket a Bíróság a 2004. június 10-én tartott tárgyaláson hallgatta meg.

III — Jogi elemzés

34. Fellebbezése alátámasztása végett a Peix egyetlen, a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének második albekezdésében szabályozott „folyamatos szabálytalanság" fogalmának téves értelmezését kifogásoló jogalapra hivatkozik.

35. E jogalapra vonatkozó érvelésében a fellebbező elválasztotta egymástól a Pondal hajót, valamint a Periloja és a Sonia Rosal hajókat érintő szabálytalanságokat. Ugyanezt tette válaszbeadványában a Bizottság is. Következésképpen az érthetőség kedvéért elemzésemben én is ezt követem.

A Pondal hajóra vonatkozó szabálytalanság folyamatos jellegéről

36. A fellebbező azt állítja, hogy az Elsőfokú Bíróság tévesen minősítette folyamatosnak a Pondal hajóra vonatkozó szabálytalanságot. Véleménye szerint ugyanis a téves adatszolgáltatás valamely közösségi támogatás kedvezményezettje részéről egyszeri jogsértésnek minősül, amely akkor szűnik meg, amikor azt közlik a Bizottsággal, és nem akkor, amikor a későbbiek során a Bizottság felfedi az információ pontatlanságát, ahogyan azt meglátása szerint az Elsőfokú Bíróság állította.

37. A Peix szerint az Elsőfokú Bíróság által adott értelmezés, túl azon, hogy ellentmond a Bíróság ítélkezési gyakorlatának, amelyre majd a következőkben térek rá (lásd az alábbi 48. pontot), sérti a jogbiztonság elvét is, amelyet éppen az elévülési szabályok biztosítanak. Ugyanis, ha az elévülés csak akkor kezdődne, amikor a Bizottság felfedi a szabálytalanságot, a jogalkotó által rögzített határidők vég nélkül meghosszabbodhatnának, és meg kellene várni, hogy a Bizottság elvégezze a kapott információk helyességének ellenőrzését.

38. Végül a megtámadott ítélet ellentmondásos. Az ítélet 94. pontjában ugyanis az Elsőfokú Bíróság a Periloja és a Sonia Rosal hajók esetének vonatkozásában elismerte, hogy az elévülés akkor is megkezdődhet, ha a hatáskörrel rendelkező hatóság nem vesz tudomást a gazdasági szereplő által elkövetett szabálytalanság létezéséről.

39. E megállapítást a jelen tényállásra alkalmazva a Peix azt állítja, hogy az elévülés kezdőnapja 1994. május 20-a, amikor tájékoztatta a Bizottságot a Pondal hajótöréséről, és nem — mint ahogyan az Elsőfokú Bíróság megállapította — 1999. október 5-e, amikor a Bizottság felfedte az esemény valódi időpontját.

40. Következésképpen az 1999. július 26-i levél, amellyel a Bizottság támogatás csökkentése iránti eljárás megindításáról tájékoztatta, a négy éves elévülési idő lejárta után került elküldésre, tehát semmis, mint ahogyan következésképpen semmis a támogatást csökkentő határozat is, amely az e levélben szereplő információn alapult.

41. Ezzel ellentétes a Bizottság álláspontja, amely hangsúlyozza, hogy a tájékoztatási kötelezettség megsértése a Peix részéről nem szűnt meg 1994. május 20-án, a Pondal hajótörése első téves közlésének napján, hanem, ahogyan azt az Elsőfokú Bíróság helyesen megállapította, 1999. október 5-ig folytatódott, vagyis addig az időpontig, amikor a fellebbező végül közölte az említett hajótörés valódi időpontját, és így megszüntette az elkövetett szabálytalanságot. A Bizottság szerint tehát az Elsőfokú Bíróság nem sértette meg a jogbiztonság elvét, és nem hagyta figyelmen kívül a Bíróság ítélkezési gyakorlatát, amikor ezt a szabálytalanságot folyamatosnak minősítette.

42. Az 1999. július 26-i levél semmisségét illetően a Bizottság elsősorban a jogalap elfogadhatatlanságára utal, miután e jogalapra először csak a fellebbezés során, a Bíróság előtti eljárásban történt hivatkozás. Ez a jogalap ezen túl megalapozatlan is, mert a szóban forgó levél elküldésére a csak 1999. október 5-én kezdődött négyéves elévülési idő lejárta előtt került sor.

43. Az álláspontok értékelése során emlékeztetek arra, hogy a megtámadott ítélet értelmében:

— a Bizottság által 1993. május 18-án kézhez vett, az odaítélt pénzügyi támogatás első részletének kifizetésére irányuló, 1993. május 10-én kelt fizetési kérelem semmilyen adatot nem tartalmazott a Pondal hajótörése vonatkozásában, jóllehet ez már *1993. január 13-án* bekövetkezett;

— a Peix által 1994. május 20-án benyújtott első időszakos jelentés szerint „a Pondal hajótörése *1993. július 20-án*" történt;

— ugyanezt az időpontot tartalmazta az 1995. június 19-i második jelentés is, amely újra „a Pondal *1993. július 20-i* hajótörését" említette;

— a Peix csak 1999. október 5-én nyújtotta be azokat az okiratokat, amelyekből kiderült, hogy „a Pondal hajótörése *1993. január 13-án, nem pedig 1993. július 20-án* történt" [22].

44. Mindezek után rögtön meg kell jegyeznem, hogy véleményem szerint az Elsőfokú Bíróság jogosan minősítette „folyamatos" szabálytalanságnak annak a kötelezettségnek a Peix mint valamely közösségi támogatás kedvezményezettje által történt megsértését,

22 — 15-32. pont. Minden kiemelés tőlem.

hogy „a Bizottság részére valós adatokat [szolgáltasson], amelyek nem alkalmasak ez utóbbi megtévesztésére", hogy a Bizottság számára „lehetővé váljék a [vegyesvállalatnak nyújtott] összegek megfelelő felhasználásának ellenőrzése" [23].

45. A Peix ugyanis olyan ismételt cselekményekkel (a hajótörés időpontjának téves közlésével), és különösen mulasztásokkal (a hajótörés valódi időpontja közlésének elmulasztásával) szegte meg az említett kötelezettséget, amelyek még azelőtt kezdődtek, hogy a vegyesvállalat elkezdte volna halászati tevékenységét Angolában, és egészen 1999. október 5-ig tartottak, tehát addig, amikor a fellebbező benyújtotta azokat az okiratokat, amelyekből kiderült a Pondal hajótörésének valós időpontja. Tehát a szabálytalanság csak ezen a napon szűnt meg, és a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének második albekezdése értelmében e napon kezdődött meg a négyéves elévülési idő.

46. Másfelől pedig nem hiszem, hogy a fellebbező érvei vitathatóvá tennék ezt a következtetést.

47. Elsősorban nem tűnik helytállónak a fellebbező hivatkozása a Strawson-ügyben hozott ítéletre [24].

48. Ebben az ügyben annak megállapítása volt a kérdés, hogy a hatóság, amely 1997-ben végzett ellenőrzést, és ezt követően több, 1993 és 1997 között elkövetett szabálytalanságot is felfedett, csak az ellenőrzés évében elkövetett szabálytalanságokat sújthatta-e szankciókkal, vagy az ezt megelőző években elkövetetteket is.

49. E kérdés tekintetében a Bíróság elismerte, hogy az illetékes hatóságnak jogában áll szankciókat kiszabni „a szabálytalanságok felfedésének évét megelőző éveket érintő szabálytalanságok esetében is, [azonban] a 2988/95 rendeletben előírt elévülési idő tiszteletben tartásával" [25].

50. A Bíróság tehát csak annak megállapítására szorítkozott, hogy a hatóság szankciók kiszabására vonatkozó jogát a hivatkozott négyéves elévülési idő korlátozza. A Bíróság ugyanakkor nem határozott a „folyamatos" szabálysértés jelen ügyben vitatott fogalmáról. Ugyanis, ahogyan azt a Bizottság is helyesen kiemelte, ebben az ügyben nem is kellett erről határozni, mivel a gazdasági szereplő által vitatott cselekmények mindegyikét 1993 és 1997 (az ellenőrzés éve) között követték el, tehát a 2988/95 rendeletben előírt négy éven belüli időszakban.

23 — A C-500/99. P. sz., Conserve Italia kontra Bizottság ügyben 2002. január 24-én hozott ítélet (EBHT 2002., I-867. o.) 100. pont.

24 — A C-304/00. sz. ügyben 2002. november 19-én hozott ítélet (EBHT 2002., I-10737. o.) 49. pontja.

25 — A fent hivatkozott Strawson-ügyben hozott ítélet 52. pontja.

51. Azt sem lehet kifogásként felhozni, hogy sértené „a jogbiztonság biztosítására irányuló célt", amely minden elévülési idő sajátja, ha az elévülés attól a naptól kezdődne, amelyen a közösségi támogatás kedvezményezettje eleget tesz előírt tájékoztatási kötelezettségének, és így megszünteti az elkövetett szabálytalanságot [26].

52. Ahogyan azt a Bizottság is helyesen megállapította, nemcsak a 2988/95 rendelet kifejezett előírása, hogy az elévülés kezdetét abban a napban kell megállapítani, amelyen a szabálytalanság megszűnik, hanem ez emellett teljes mértékben megfelel e célnak.

53. Véleményem szerint ugyanis a szóban forgó elv csak akkor védi a közösségi jogból eredő kötelezettséget megszegő magánszemélyeket, amikor a szabálytalanság már megszűnt, nem pedig akkor, amikor folyamatosan jogsértést követnek el. Ahogyan a Bizottság helyesen rámutatott, a kedvezményezettnek kell döntenie arról, hogy továbbra is fenntartja-e a jogsértő helyzetet, kockáztatván, hogy így meghosszabbodik az ellenőrzést végző hatóságok beavatkozására nyitva álló idő, vagy éppen ellenkezőleg, tiszteletben tartja a tájékoztatási és együttműködési kötelezettséget, és így biztos lehet abban, hogy négy év elteltével semmiféle intézkedést vagy szankciót nem lehet vele szemben foganatosítani.

54. Amint az közismert, az elv a magánszemélyeket védelmezi a célból, hogy elkerülhetővé váljék, hogy a „Bizottság jogkörének gyakorlását meghatározatlan ideig késleltethesse" [27]. Az elv azonban természetesen feltételezi, hogy a Bizottságnak lehetősége van jogkörének gyakorlására, amely nem következik be, ha a közösségi támogatások kedvezményezettjei, megszegvén pontosan meghatározott kötelezettségüket, nem hiteles vagy az intézmények megtévesztésére alkalmas információkat szolgáltatnak a támogatott projektek lényeges elemei tekintetében.

55. Végül a Periloja és a Sonia Rosal hajókra vonatkozó pontokban más megközelítést követő megtámadott ítélet vélt ellentmondásosságát illetően a későbbiek során mutatok rá, hogy ez az ellentmondásosság nem áll fent (lásd az alábbi 66. és azt követő pontokat).

56. A fenti indokok alapján tehát úgy ítélem meg, hogy a Pondal hajóra vonatkozó cselekményeket „folyamatos" szabálytalan-

26 — A Bíróság 41/69. sz., ACF Chemiefarma kontra Bizottság ugyben 1970. július 15-én hozott ítéletének (EBHT 1970., 661. o.) 19. pontja, valamint az Elsőfokú Bíróság T-26/89. sz., De Compte kontra Parlament ügyben 1991. október 17-én hozott ítéletének (EBHT 1991., II-781. o.) 68. pontja, T-126/96. és T-127/96. sz., BFM és EFIM kontra Bizottság egyesített ügyekben 1998. szeptember 15 én hozott ítéletének (EBHT 1998., II-3437. o.) 67 pontja és a T 137/01. sz., Neuss kontra Bizottság ügyben 2003. szeptember 17-én hozott ítéletének (EBHT 2003., II-3103. o.) 123. pontja.

27 — A 52/69 sz., Geigy kontra Bizottság ugyben 1972. július 14-én hozott ítélet (EBHT 1972., 787. o.) 20 és 21. pontja, a C-74/00. P. és C-75. P. sz., Falck SpA és Acciaierie di Bolzano SpA kontra Bizottság egyesített ügyekben 2002. szeptember 24-én hozott ítélet (EBHT 2002., I-7869. o.) 140. pontja és a C-298/00 P. sz., Olaszország kontra Bizottság ügyben 2004. április 29-én hozott ítélet (EBHT 2004., I-4087. o.) 90. pontja.

ságnak minősítve — következésképpen az elévülés kezdőnapját 1999. október 5-ben, a szabálytalanság megszűnésének napjában megállapítva — az Elsőfokú Bíróság nem sértette meg a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének második albekezdését.

57. Következésképpen anélkül, hogy határozni kellene a jogalap elfogadhatóságáról, megállapítom, hogy a fellebbezőnek a Bizottság 1999. július 16-i levele vélelmezett semmisségére vonatkozó jogalapja egyértelműen megalapozatlan. A fellebbező állításával ellentétben ez a levél nem az elévülési idő lejárta után került elküldésre, hanem még azelőtt, hogy az elévülés megkezdődött volna.

58. A Pondal hajóra vonatkozó fellebbezési jogalapot tehát el kell utasítani.

A Periloja és a Sonia Rosal hajókra vonatkozó szabálytalanság folyamatos jellegéről

59. A fellebbező szerint a Periloja és a Sonia Rosal hajóra vonatkozó szabálytalanság egyszeri jellegű volt, és nem folyamatos, amint azt az Elsőfokú Bíróság állította, mivel a szabálysértés megszűnt, amikor 1995 februárjában az említett hajókat eltávolították az angolai vizekről. A Peix a megtámadott ítélet ellentmondásosságára is hivatkozik, azt állítván, hogy a 91. pontban az Elsőfokú Bíróság — eltávolodván a korábban a Pondal hajóra vonatkozóan végzett értékeléstől — elismerte, hogy az elévülés akkor is megkezdődhet, ha az illetékes hatóság nem szerez tudomást a gazdasági szereplő által elkövetett szabálytalanságról.

60. Ellentétes véleményen van a Bizottság, amely úgy véli, hogy a Peix által elkövetett szabálytalanság folyamatos jellegű — amely abban áll, hogy a szóban forgó hajókat Kamerunba vitte előzetes felhatalmazás, valamint az angolai vizek 1995 és 1996 folyamán történő hasznosítása nélkül —, mert folyamatosan fennállt abban az időszakban, amíg a szóban forgó hajók nem folytattak Angolában tevékenységet.

61. El kell ismernem, hogy e tekintetben az Elsőfokú Bíróság határozata nem egészen világos számomra. A Perilojára és a Sonia Rosalra vonatkozó szabálytalanságok meghatározása és minősítése során az Elsőfokú Bíróság logikai menete nem egészen következetes.

62. Ugyanis:

— először is a Bizottság által a megtámadott határozatban feltárt jogsértéseknek

csak az egyikére összpontosítva (ötödik preambulumbekezdés; lásd a fenti 17. pontban) megállapítja, hogy „a Periloja és a Sonia Rosal hajók a támogatást odaítélő határozatban megszabott feltétellel ellentétben nem folytattak tevékenységet három éven keresztül az angolai vizeken" (88. pont);

63. Ahogyan már említettem, a fellebbező nem a szabálytalanságnak az Elsőfokú Bíróság általi meghatározását (vagyis az angolai vizek kiaknázásának hiányát a tevékenység kötelező három éves periódusa alatt), hanem csak az említett szabálytalanság folyamatosként történő minősítését vitatja.

— másodszor hangsúlyozza, hogy a feltárt jogsértés folyamatos szabálytalanságot képezőnek minősül, és ez a szabálytalanság csak 1996. május 20-án szűnt meg, az angolai tevékenység kötelező hároméves időszakának végén (91. pont);

64. Ezt a jogalapot véleményem szerint nem lehet elfogadni. Ahogyan azt az Elsőfokú Bíróság ugyanis helytállóan megállapította, a szabálytalanság 1995 februárjában kezdődött, amikor a szóban forgó hajók elhagyták Angolát, és kétségtelenül 1996. május 20-ig tartott, amikor ebben az országban véget ért a kötelező halászati időszak. A Peix tehát nem valamely egyszeri kötelezettséget sértett meg egyetlen alkalommal, hanem olyan kötelezettséget hagyott folyamatosan figyelmen kívül, amelyet a megjelölt időpontig tiszteletben kellett volna tartania.

— tehát feltételesen állapítja meg, hogy „*még ha feltételezzük is*, hogy — folyamatos szabálytalanságról lévén szó — a [...] négyéves elévülési idő attól az időponttól kezdődik, amikor a szabálytalanság befejeződött, és mégha az adott esetben az illetékes hatóságnak csak később jutott a tudomására e szabálytalanság"[28], a négyéves időszak nem járt le az elévülést megszakító, 1999. július 26-i jogi aktus miatt (94. pont).

65. Megítélésem szerint a megtámadott ítélet ellentmondásosságára vonatkozó jogalapot is el kell utasítani. Úgy vélem ugyanis, hogy az Elsőfokú Bíróság, bár nem túl szerencsés mondattal, az ítélet 94. pontjában csak azt szándékozott hangsúlyozni, hogy — mivel azt a Bizottság egy jogi aktusa megszakította — az elévülés még akkor sem következett volna be, ha a fellebbező számára kedvezőbb kezdőnap is került volna meghatározásra, tehát olyan időpont, amely megelőzte azt a napot, amelyen a fellebbező közölte a Bizottsággal a Periloja és a Sonia Rosal hajókra vonatkozó tényeket, és így a Bizottság azokról tudomást szerezhetett.

28 — A kiemelés tőlem.

66. Tehát ez esetben tisztán feltételezésen alapuló megállapításról van szó, amelynek egyáltalán nem mond ellent az ítélet többi része, ahol az Elsőfokú Bíróság a Pondal hajó tekintetében világosan kimondja, hogy amennyiben valamely közösségi támogatás kedvezményezettje megszegi tájékoztatási kötelezettségét, az elévülés azon a napon kezdődik, amikor a valóságnak megfelelően közli a Bizottsággal azokat a megtörtént tényeket, amelyek hatást gyakoroltak a támogatott projekt lényeges elemeire.

67. A fenti megállapítás olvasatát egyébként megítélésem szerint a megtámadott ítélet egyéb, az elévülés értékelésére vonatkozó rész után következő pontjai is alátámasztják.

68. Az arányosság elvének megsértésére vonatkozó jogalapot értékelő részben az Elsőfokú Bíróság érthetőbben mutat rá arra, hogy a Periloja és a Sonia Rosal hajók vonatkozásában a Peix „súlyosan megsértette a halászat közösségi támogatási rendszere működésének lényegi elemeit", amely jogsértések nemcsak az „angolai halászati erőforrások hasznosításának a hároméves periódusban történt elmulasztásában" testesülnek meg, hanem abban a tényben is, hogy „a felperes mintegy kétéves időszakon keresztül elhallgatta azt a tényt, hogy ezek a hajók elhagyták az angolai vizeket"[29]. Ugyanis „a felperes csak a Bizottságnak 1997 szeptemberében elküldött harmadik időszakos tevékenységi jelentésében rögzített világosan, hogy az utolsó Angolából származó halrakományok kirakása 1995 márciusában történt, és hogy [...] a hajókat a felperes Nigéria egyik kikötőjébe vitette, ahol 1996-ig javítás alatt álltak"[30].

69. Következésképpen úgy vélem, hogy jóllehet nem egészen logikus és tisztán feltételesen megfogalmazott az Elsőfokú Bíróság indoklása, amellyel a Periloja és a Sonia Rosal hajókra vonatkozó szabálytalanságot „folyamatosnak" minősítette, nem mond ellent a megtámadott ítélet azon részeinek, amelyek a Pondal hajóra vonatkoznak.

70. A fenti indokok alapján tehát úgy ítélem meg, hogy a fellebbezés jogalapját a Periloja és a Sonia Rosal hajókra vonatkozó részében is el kell utasítani.

Záró megállapítások

71. Miután elutasítandónak tartom a Peix fellebbezésének egyetlen jogalapját, szükségtelennek tűnik, hogy megvizsgáljam a Bizott-

29 — 130. pont.

30 — 128. pont.

ság azon másodlagosan emelt kifogását, amely a 2988/95 rendelet 3. cikkében rögzített elévülési időnek az ismételt szabálytalansággal szembeni alkalmazhatatlanságára és az elévülésnek a spanyol hatóságok által 1998. február 26-án elküldött levél okán történt megszakadására vonatkozik.

72. Következésképpen azt javaslom tehát, hogy a Bíróság a fellebbezést teljes egészében utasítsa el.

IV — A költségekről

73. Figyelemmel a Bíróság eljárási szabályzata 69. cikkének 2. §- ára, amelyet ugyanezen szabályzat 118. cikke alapján a fellebbezési eljárásokra is alkalmazni kell, valamint tekintettel a fellebbezés elutasítását érintő következtetéseimre, úgy vélem, hogy a Peix-et kell kötelezni a költségek viselésére.

V — Végkövetkeztetések

74. A fenti megállapítások alapján tehát azt indítványozom, hogy a Bíróság:

— utasítsa el a fellebbezést,

— a José Martí Peix SA-t kötelezze a költségek viselésére.